

евтаназії може викликати за собою гальмування пошуку нових ефективних засобів лікування; евтаназія може призвести до тиску на фізично обмежених людей, яких суспільство вважає «тягарем»; не виключені поява нових засобів вчинення злочинів; а також можливість встановлення помилкового діагнозу тощо.

Але є й позитивна сторона евтаназії зі своїми «за»: евтаназія дозволяє повною мірою реалізувати право людини на розпорядження своїм життям; право людини на гідну смерть; визнання прав тих людей, які справді цього потребують заради припинення нестерпного страждання тобто забезпечення головного принципу прав людини - гуманізму.

В Україні застосування будь-якого виду евтаназії карається санкціями, передбаченими Кримінальним кодексом України. Однак, фактично визнається право пацієнта на відмову від лікувальних заходів, що не тягне за собою відповідальності для лікарського персоналу. В силу того, що Україна рухається у напрямку сповідування західних цінностей, питання щодо легалізації евтаназії є особливо актуальним.

Таким чином, евтаназія може бути засобом реалізації права людини на розпорядження своїм життям, позбавлення від нестерпних фізичних страждань і гідна смерть. Але вона має свої негативні сторони, які роблять питання її запровадження в нашій державі дуже складним. Тим не менш, на нашу думку, евтаназія не має права на існування виходячи з християнського віровчення. Зважаючи на те, що життя дається людині Богом, народження і смерть знаходяться також у руках Божих, лікар не має права задовольняти прохання хворого про прискорення його смерті, навіть якщо сам хворий бажає такої смерті.

*Одержано 17.11.2016*

УДК 34.01

Московець В.І.

кандидат соціальних наук, доцент

### **ГРОМАДСЬКИЙ КОНТРОЛЬ ЯК ПРИНЦИП ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ У ДЕМОКРАТИЧНІЙ ДЕРЖАВІ**

Правова демократична держава виражає інтереси суспільства, а суспільство, у свою чергу, відповідно до встановлених законом формах має можливість контролювати державу. Контроль не означає вторгнення до компетенції держави, її органів та посадо-

вих осіб, але він дозволяє впливати на них з метою забезпечення публічних інтересів. Виходячи з класичної теорії розподілу гілок влади, виконавча гілка (включаючи і правоохоронні структури) може нести у своїй діяльності потенційну загрозу правам і свободам громадян. У зв'язку з цим, завжди є актуальною проблема громадського контролю за державними органами.

Зовнішній громадський контроль передбачає наявність у країні розвинених структур громадянського суспільства, а саме, широкого спектру громадських об'єднань, в тому числі політичних партій, правозахисних і релігійних організацій, професійних співтовариств, незалежних ЗМІ, які висвітлюють усі сфери суспільного життя, наявність різноманітних форм державно-приватного партнерства. І, звичайно, центральною фігурою громадянського суспільства є сам громадянин. Він знає свої права, нетерпимо ставиться до будь-яких зазіхань на них, тим більше, якщо це посягання з боку держави, посадових осіб, які покликані ці права гарантувати і захищати. При цьому громадянин готовий відстоювати свої права у відповідності до тих правових форм, що існують у даний час у даній державі. По суті, такий громадянин керується в своїй повсякденній поведінці сформульованими ще в XIX ст. німецьким юристом Рудольфом фон Ієрінгом концепцією боротьби за право, коли "опір свавіллю, що обмежує саме особистість, є заповіддю морального самозбереження".

Дійсно, громадянське суспільство - суспільство дійсних громадян, свідомих, відповідальних, що володіють реальними засобами, необхідними для вирішення спільних завдань. Без такого роду людей не може існувати та працювати жодні організаційні структури громадянського суспільства. [2] Виходячи з цього неможливий реальний і дієвий громадський контроль. Якщо говорити про зовнішній громадський контроль, то поліція та система органів внутрішніх справ у силу їх нерозривного та органічного зв'язку громадянами перебувають в особливому положенні. К. С. Бельський, характеризуючи поліцейське право, слушно вказує на те, що це право регулює фактично найбільш тісні стосунки держави з громадянами, набуваючи характеру "народного права" [3]. Очевидно, що у такому сенсі, діяльність поліції не може і не повинна перебувати поза контролем з боку того суспільства, того самого народу, чиї інтереси вона покликана захищати і забезпечувати. Навпаки, саме у даному випадку зовнішній громадський кон-

троль повинен бути найбільш дієвим за його результативності та всебічним за охопленням.

На сутність зв'язок між громадянським суспільством і поліцією звернув увагу ще великий філософ Г. В. Ф. Гегель. Аналізуючи громадянське суспільство, мислитель включив поліцію до трьох його складових. Зокрема, за допомогою поліції "здійснюється турбота про запобігання випадковостей, тобто, тих ексцесів (злочинів, адміністративних правопорушень), які часом відбуваються у суспільстві, та увагу до особливого інтересу як загальних" [3], тобто забезпечується гармонія між приватними інтересами конкретної особи і публічними інтересами суспільства у цілому. Таким чином, Г. В. Ф. Гегель, по суті, визнавав велику цінність поліції для громадянського суспільства, без якої не можливе її нормальне існування та розвиток.

Ідеї громадського контролю за поліцією закріплені серед принципів, тобто засад її діяльності, визначених у законі України "Про поліцію".

Важливим є питання про принципи громадського контролю та суб'єктів, що його здійснюють. Аналіз вітчизняного законодавства дозволяє виокремити низку загальних принципів відповідно до яких здійснюється громадський контроль, включаючи контроль за діяльністю поліції:

- пріоритет прав і законних інтересів людини і громадянина;
- добровільність участі в громадському контролі;
- публічність і відкритість громадського контролю та громадського обговорення його результатів;
- самостійність суб'єктів громадського контролю та їх незалежність від органів публічної влади;
- об'єктивність, неупередженість і сумлінність суб'єктів громадського контролю, достовірність результатів здійснюваного ними громадського контролю;
- законність діяльності суб'єктів громадського контролю;
- обов'язковість розгляду органами публічної влади пропозицій, рекомендацій і висновків, що містяться в підсумкових документах, підготовлених за результатами громадського контролю;
- різноманіття форм громадського контролю;
- неприпустимість необґрунтованого втручання суб'єктів громадського контролю в діяльність органів публічної влади.

Найважливішу роль у забезпеченні контролю над правоохоронними структурами відіграють незалежні засоби масової інформації як елемент громадянського суспільства.

### **Список бібліографічних посилань**

1. Иеринг Р. Избранные труды. В 2 т.- Т. 1: СПб.: Юрид. центр Прес, 2006.- С. 35-36.
2. Бельский К. С. Полицейское право: лекционный курс.- М.: Дело и сервис, 2004. - С. 8.
3. Гегель Г. В. Ф. Философия права.- М.: Мысль, 1990.- С. 233.

*Одержано 01.11.2016*

УДК 34.01

Моцик О. Ф.

доцент кафедри країнознавства  
і міжнародних відносин Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

## **ПАРЛАМЕНТСЬКИЙ КОМІТЕТ АСОЦІАЦІЇ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС ЯК ІНСТИТУЦІЙНИЙ ЧИННИК ЗДІЙСНЕННЯ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОЇ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ**

Динамічні демократичні перетворення, які сьогодні відбуваються в Україні, реформування та модернізація її суспільно-політичного життя спрямовані на удосконалення вітчизняної правової системи, механізму державної влади і повинні призвести до досягнення світових стандартів в усіх галузях суспільного життя та врешті-решт до успішної євроінтеграції.

Європейський вибір України зумовлений необхідністю формування нової філософії й нової стратегії розвитку співпраці України із сусідніми державами, що базуються на європейських принципах добросусідства і миролюбивої зовнішньої політики, у створенні надійних механізмів політичної стабільності, демократії та безпеки, всебічному входженні правової системи нашої держави до європейського правового простору, її адаптації до європейських правових стандартів, саме в цих напрямках і повинна відбуватись правова, в тому числі й конституційна, реформа в країні.

Інтеграція України у ЄС є гарантією розбудови демократичних інституцій в Україні. Крім того, членство у ЄС відкриє шлях до колективних структур спільної безпеки Євросоюзу, забезпечить ефективнішу координацію дій з європейськими державами у сфері контролю за експортом і нерозповсюдження зброї масового зни-